

Onderwerp: Duurzaamheidsagenda deel 2: programma

DM-nummer: 1309182 versie 4

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

- in te stemmen met het duurzaamheidsprogramma verbeeld in *Duurzaamheidsagenda deel 2: programma*; waarbij het programma **eind** 2018 wordt geëvalueerd.

Toelichting

Op 17 mei 2017 heeft het bestuur de visie, principes en uitgangspunten voor duurzaamheid vastgesteld met de *Duurzaamheidsagenda deel 1*. Door de visie vast te stellen, heeft het bestuur de ambitie en de focus van ons waterschap bepaald. De specifieke doelstellingen, reikwijdte van de inzet en het tempo waarin maatregelen worden uitgevoerd en doelstellingen worden gehaald, worden bepaald in deel 2 van de *Duurzaamheidsagenda: programma*. In deel 2 zijn ook de uitkomsten van de AB-themabijeenkomst over duurzaamheid van 23 maart meegenomen.

Het totale stappenplan om te komen tot concrete projecten:

Stap 1: Overall kader: klimaatakkoord Parijs 2015

Stap 2: Nationaal kader: afspraken over duurzaamheidsthema's in [Bestuursakkoord Water](#), [Energieakkoord SER](#), [Green Deals](#) (zie 'Kaders'), [Meerjarenafpraak Energie](#) (MJA3 / EEP), [Manifest](#) Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Stap 3: Nationale afspraken eigen maken en aanvullen met eigen ambities / visie tot een kader ten behoeve van uitvoering. Start gemaakt in *Coalitieakkoord 2015 – 2019*, *Energievisie 2012*, *Grondstoffenvisie 2014*, *Waterkoers 2016 – 2021*. Onderdeel van deze stap is de themabijeenkomst van 23 maart waarbij het AB heeft kunnen proeven aan concrete uitwerkingen van de abstracte doelen en visie.

Stap 3 = Bestendigen en verscherpen van de visie en ambities in *Duurzaamheidsagenda deel 1: Visie* (houdbaarheid ca 10 jaar; vastgesteld 17 mei 2017)

Stap 4: Op basis van het in stap 3 vastgestelde kader (= visie) een uitvoeringsprogramma opstellen. Producten (houdbaarheid beperkt): Verkenningen, intenties, keuzes, onderdelen concept programma enz. .

Stap 5: Op basis van stap 3 vastgestelde kader (= visie) een uitvoeringsprogramma vaststellen. Product (houdbaarheid ca 2 jaar): *Duurzaamheidsagenda deel 2: Programma*

Stap 6: Uitrollen:

- nieuwe manier van werken (*Aanpak DGWW*) invoeren in organisatie;
- business cases (energie / grondstoffen / e.d.) maken;
- intern en extern communiceren visie, intenties, rol & activiteiten;
- projecten oppakken;
- aanpak evalueren (PDCA doorlopen).

Programma Duurzaamheid bij andere waterschappen

In vergelijking met andere waterschappen loopt Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden achter op het gebied van stellen en halen van duurzaamheidsdoelen. Met het vaststellen van de visie op 17 mei 2017 heeft het waterschap een grote stap genomen. Tegelijkertijd heeft het waterschap de afgelopen jaren niet stilgezeten en heeft ondanks het missen van regie op duurzaamheid belangwekkende activiteiten ontplooid als het zonnepark De Bilt, Energiefabriek Nieuwegein, duurzaam inkoopbeleid, social return op projecten (zie *Duurzaamheidsagenda deel 1: visie, principes en uitgangspunten*). Met het Duurzaamheidsprogramma kan een inhaalslag gemaakt worden.

Kaders

De *Duurzaamheidsagenda deel 2: programma* van HDSR is de concrete vertaling van de in diverse afspraken en 'deals' uitgesproken verwachtingen van het Rijk, de Unie van Waterschappen en andere partners (met [links](#)):

- [Investeringsagenda](#) Decentrale overheden: [Naar een duurzaam Nederland](#)
- [Bestuursakkoord Water](#)
- [Energieakkoord SER](#)
- Green Deals:
 - [GD057](#) – Energiefabrieken UvW
 - [GD149](#) – Aanpak duurzaam GWW
 - [GD174](#) – Grondstoffen
 - [GD195](#) – Energie UvW – Rijk
 - [GD206](#) – Pilots Regionale Energiestrategieën
 - [GD209](#) – Duurzaam GWW 2.0
- [Meerjarenafspraken Energie](#) (MJA3 / EEP)

De *Duurzaamheidsagenda deel 1: visie, principes en uitgangspunten* van HDSR is de overkoepelende ambitie op duurzaamheid zoals aangehaald in de eigen (beleids)nota's en visies (deze visies behouden hun status):

- [Coalitieakkoord 2015 – 2019](#)
- [Energievisie 2012](#)
- Energie-efficiëntie plan (EEP) 2017-2020
- [Grondstoffenvisie 2014](#)
- [Waterkoers 2016 – 2021](#)

Financiële aspecten

Activiteiten uit het programma Duurzaamheid worden op de volgende wijze gefinancierd:

- project-gerelateerde uren en kosten worden opgenomen in een voorstel voor voorbereidings- en uitvoeringskredieten¹. Dit geldt voor zowel projecten die primair de doelstellingen van de visie op duurzaamheid behartigen als voor projecten waar duurzaamheid een (klein) onderdeel is. De voorstellen bevatten indien nodig een business case.
- niet-project-gerelateerde capaciteit, uit de Voorjaarsnota 2017: “~ vergroten van het organiserend vermogen ~ binnen het waterschap ~ te dekken vanuit de interne tarieven van het ingenieursbureau en dit te activeren binnen het totaal aan project.”
- niet-project-gerelateerde kosten worden toegeschreven aan de exploitatie van de programma's of afdelingen van waaruit de activiteit ondernomen wordt.

Deze wijze van financieren zal begin 2018 worden geëvalueerd ten behoeve van Voorjaarsnota 2018.

¹ Voorbeelden van kredieten, waar duurzaamheid al is opgenomen, zijn projecten Poortgebouw RWZI Utrecht en Modernisering Poldermolen 2. In projecten van HDSR vindt tijdregistratie plaats, waarop op projectniveau gestuurd wordt.

Communicatie aspecten

In 2018 werken we aan focus en daadkracht. Door duurzaamheid expliciet te maken in een agenda met programma en hierover met elkaar in gesprek te gaan, gaan we gezamenlijk bouwen aan onze duurzame ambities.

Daadkracht versterken we door:

- In het gesprek tussen bestuur en organisatie consequent aandacht te besteden aan duurzaamheidsaspecten in ideeën, voorstellen, uitvoering, beheer en onderhoud.
- Te investeren in kennis en capaciteit bij de organisatie.
- Ons netwerk met samenwerkingspartners te vergroten en verstevigen.

De Duurzaamheidsagenda is flexibel en is bedoelt om een continu gesprek tussen bestuur en organisatie, bestuur en maatschappij, en organisatie en markt mogelijk te maken. Jaarlijks komt de voortgang van het programma bestuurlijk aan bod. Naast de activiteiten uit het programma Duurzaamheid werkt het waterschap ook aan aspecten van duurzaamheid in andere programma's als Veenweide (zoals onderzoek naar CO2-reductie) en Gezond Water (medicijnresten) en in het reguliere waterschapswerk (biodiversiteit). Regelmatig zullen voorstellen als concrete uitvloeiingen van de agenda en het programma ter besluitvorming voorkomen. Als nul situatie is het energiegebruik en de CO2-uitstoot van het waterschap over 2016 opgenomen in het programma Duurzaamheid.

In de MVO paragrafen van alle nieuwe bestuursvoorstellen zal een relatie gelegd worden met de duurzaamheidsagenda van De Stichtse Rijnlanden. Vanuit het programma Duurzaamheid wordt een aanzet voor de MVO paragraaf gegeven.

MVO aspecten

De nota *Duurzaamheidsagenda deel 2: programma* geeft concreet aan hoe De Stichtse Rijnlanden invulling wil geven aan duurzaamheid als onderdeel van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Bijlagen

DM# 1234692 *Duurzaamheidsagenda HDSR deel 2: programma*